

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-2631/1
18/10/2025. године

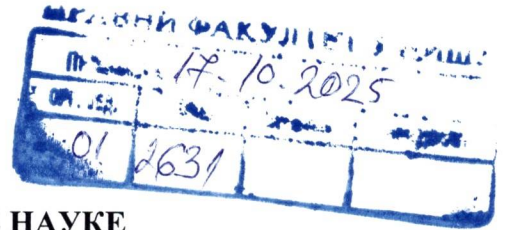
На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Платонова етичко-социјално-правна држава”, кандидата Ђорђевић Милоша, број досјеа M029/24-О, студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 17/10/2025. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ЗА ПРАВНО ТЕОРИЈСКЕ НАУКЕ

КОМИСИЈА
ЗА ОЦЕНУ И ЈАВНУ ОДБРАНУ МАСТЕР РАДА

Проф. др Славиша Ковачевић, председник Комисије
Доц. др Марија Драгићевић Ђорђевић, члан Комисије
Проф. др Марко Трајковић, члан и ментор Комисије

Комисија (образована Одлуком бр.01-2603 од 15.10. 2025. године) за оцену и јавну одбрану мастер рада под насловом „*Платонова етичко-социјално-правна држава*“ кандидата Ђорђевић Милоша М 029/24-О у саставу: Проф. др Славиша Ковачевић, председник Комисије, Доц. др Марија Драгићевић Ђорђевић, члан Комисије, Проф. др Марко Трајковић, ментор и члан Комисије, подноси

ИЗВЕШТАЈ

Кандидат Ђорђевић Милош написао је мастер рада под насловом „*Платонова етичко-социјално-правна држава*“ у захтевној форми која је неопходна за израду и писање мастер радова на Правном факултету у Нишу а његова садржина одговара захтеваном степену научног сазнања. Избор теме, студијско истраживачки рад, коришћена литература, указују да се кандидат одговорно и систематично бави овом темом, те стога Комисија даје позитивну оцену и извештај на мастер рад за јавну одбрану. Мастер рад је написан на 67 страна компјутерски обрађеног текста, са 36 библиографских јединица, од којих је 7 на страном, енглеском језику. Што се тиче структуре мастер рада она се састоји од Увода и још од 4 наслова, закључка, пописа коришћене литературе, пописа остале истраживачке грађе, сажетак и кључне речи, Abstract и биографије студента.

У уводном делу, аутор мастер рада методолошки изведено, дефинише и образлаже сам предмет истраживања, хипотезе, методе и саму логичку повезаност структуре мастер рада.

У првом наслову „*Платонов појам врлине*“ констатовано је да је немогуће бавити се Платоновим поимањем врлине, а не осврнути се на Сократово учење које је уосталом обликовало Платона. Потом је остварена сагласаност са ставом Милоша Ђурића о томе да је Платоново учење о добру прошло кроз три фазе. Тако је у првој Платон сагласан са Сократом изједначавајући добро и корисно. Потом је обрађена друга Платонова фаза у којој изграђује свој систем идеја који постаје средишњи део његовог учења. Овде се као важан мотив појављује и индивидуално и социјално-етичка потреба да се знањем стекну све остале врлине. У овом делу рада долази већ до повезивања Платона и Августина, јер је Платонов свет, као касније и Августинов, подељен и дели га провалија која стоји између првог света, света „умног сазнања“ и другог који је крајње „сумњив објекат чулног опажања“. Из овакве поставке постаје јасно да је код њега нужно постојање апсолутног добра, где зло и не постоји, оно се јасније појављује као појам тек касније у његовим списима. Може се закључити да је он остао веран свом етичком дуализму, што потврђује својом сликом пећине у којој људи живе у оковима, ваљано је констатовано у раду. Код Платона, наводи се ваљано у овом делу рада, долази до поистовећивања добра и „стваралачке снаге“, јер се у једном налази свеукупни узрок, што он повезује са видом и Сунцем. У трећој фази, према Милошу Ђурићу чије ставове аутор ваљано прати, Платон заузима став да се вредност живота састоји у помешаности задовољства и умне делатности. Констатује је се да је врлина услов ваљаног живота. Већ у свом делу „Држава“, ваљано наводи аутор, развија поделу душе на три дела, односно на умни који се налази у мозгу, вољни који се налази у грудима и пожудни део који се налази у доњем телу. Из ове поставке следи и следећа, спајање ових делова са врлинама и то тако да врлина умног дела постаје мудрост, док је врлина вољног дела храброст, а врлина пожудног умереност. Ове друге две се морају покоравати мудрости, чиме се остварује стање праведности. Аутор ваљано констатује да и када кренемо код Платона у одређење појма правде, ми се као и у другим аспектима његовог учења и етичког система налазимо пред недоумицом да ли је то Сократ или Платон. А пошто је врлина неопходна за добар живот, правда је потпуна врлина.

У другом наслову *„Платонова етичко-социјална држава“* одмах је издовјено као ваљан став да је Платон био један од ретких филозофа који је своја филозофска настојања преточио у праксу, те је то оживотворено његовим путовањима на Сиракусу. На тим путовањима могао је да провери тачност својих филозофских назора. Тако је наведен и став Милоша Ђурића да се могу издвојити неколико, односно тачно, три Платонова боравка на Сиракуси. У овом делу рада аутор је начинио паралелу између разочарења Лава Троцког који није био филозоф и Платоновог разочарења стварном државом. Даље, ако је Платонова филозофија социјалног типа, унутар таквог промишљања стварности налази се и држава, и овде полако улазимо у саму идеју Платонове државе. Самим тим, констатује се ваљано у раду, држава се проширује не само територијално већ и у оном свом другом елементу који краси државу, односно данашње схватање државе, у становништву и њиховим пословима. Што говори о веома ваљано разрађеној подели рада на којој би могли да му завиде и данашње расправе из домена радног права, истакнуто је у раду. Овако се може сматрати да једна здрава држава у којој свако ради оно што уме најбоље се увећава у одважну и велику државу у којој постоји природна неједнакост која мора да остане и у држави да би она, држава могла да опстане. Да би она могла да опстане у њој је извршена подела рада и то на начин да имамо привреду, одбрану и управу које са собом вуку и одређене сталеже, што све гради будући појам социјалне државе. Но и овде се полази од појединца и његове душе и свака се душа рађа за одређени посао. Потом у раду следи Платонова анализа промене државних облика, што је повезано са нарушавањем равнотеже делова душе. Даље, пређени филозофски пут Платона говори о следећем у „Држави“ је предмет пажње уређење државе, потом је у „Државнику“ предмет пажње политичка вештина кроз призму етике и праксе дотле у „Законима“ је он закупљен стварним приликама под којима се државно уређење може остварити у складу са идејом добра. Платонова социјална држава, наводи се у раду, прави је пример како идеалиста посматра стварност, јер се ова идеална држава са сталежима, касније названим класама ипак не окреће од своје стварности. Оваква држава јесте спој човека, заједнице и државе.

У трећем наслову *„Платонова социјална призма законодавства“* налази се срж законодавне делатности и политике ваљане државе. Тако је наведено у раду да је основни социјални приступ законодавству бити озрачен ставом да се почасте ни укор не додељују

по статусу већ по правди. Ово даље значи да без обзира на социјалну поделу заједнице на сталеже, сама та заједница и држава у целости имају према свима да поступају по закону. Није посебно чудно што је Платон јасно пошао од моралних назора када је говорио о законима заједнице. Када у таквој заједници нађемо онога који више цени услуге које је примио од оних које је даровао та заједница може почивати на ваљаним моралним основама која искључује самољубље. Већ тада се рађа код Платона идеја о својини и подели замљишта, која ће у потоњим временима изазивати расправу. И поред настојања да грађани буду срећни и гаје пријатељство Платон признаје постојање имовинске неједнакости. Када говори о граници сиромаштва то би се могло повезати са социјалним принципом „минималца“ који се не може одрећи никоме, ваљано је истакнуто у раду. Након одређења доње границе законодавац ће дозволити увећање имовине али само ваљаним и часним радом. Посебно је интересно истаћи Платоново социјално залагање за „заједничку исхрану“ која може бити и социјални принцип али и антииндивидуални у зависности од призме посматрања. У једном се можемо сложити донекле овај принцип учвршћује везе у заједници. Платон у својом социјалној бризи за заједницу није зоабишао ни проблем сирочади који ће увек бити камен спотицања етичко-социјалне заједнице. Интересантан социјални принцип налази се у одредби против просјачења. У „Законима“ Платон јасно говори о потреби разматрања питања везаних за доношење закона, вођења судских поступака и кажњавању починилаца недела. Платон је разрадио и начела сразмерног социјалног законодавства.

У четвртм наслову *„Од Платона преко стоицизма до Аурелија Августина“* начињена је неопходна веза између ових филозофских мисли. Једна од спона између Платона и Августина налази се у Риму и његовом стоицизму. Тако је Сенека донекле заступао сличне ставове Платону. Епиктет ће својим ставом да су људи браћа, представљати сигуран мост ка Августину, јер су они заправо браћа у Богу. Док ће Платонов узор кога он и не познаје Марко Аурелије имати сличне ставове попут њега. Платоново јединство свих сталежа у задатку остваривања врховног добра нашло се и код Марка Аурелија. У овом делу рада се налази склоп Платона и Августина у најбољој могућој мери, јер се Платонова идеја о подели рада према елементима душе која онда чини целину јасно повезује са појмом љубав који ће се изнедрити код Августина. Овде као и раније држава није прост механизам, већ се јавља као целина која постоји по својој

повезаности. Анализом живота и владања Марка Аурелија, аутор ваљано констатује, ово је директан случај који нас наводи на закључак да је Марко Аурелије идеал који је Платон замишљао када је размишљао о најбољој владавини. Потом је аутор поцртао спону између Платона и Цицерона и то је ваљано обрађено у раду. А констатовано је у раду да Августина није заобишло пропадање Царства те тако пред његовим очима нестаје држава, а он је морао утврди узрок пада Рима, и то налази у проблему ваљаности или не једне државе. У Августиновим наводима, налазимо у раду, видимо сву теорију природног права које се супротставља правном позитивизму и која се супротставља свим догађајима из скоријег времена. Дакле, већ овде се може уочити да је сасвим могуће да власт окупљена у одређеној групи људи донесе сваки могући пропис, који може иако супротан разуму бити закон и важити својим императивним карактером. Даље, како банда може расти то се може десити и са овим краљевством које може постати империја, што се такође дешавало. Посебан део свог дела, наводи се у раду, Августин је поклатио анализи Платона којег назива главним Сократовим учеником, који је спојио Сократову практичну мудрост и Питагоринo теоријско умовање.

У закључном разматрању аутор даје своје закључке након дефинисање свих појмова који су и основа овог рада, као и дефинисање и заузима став да у то Платоново доба не можемо да говоримо директно о социјалној држави, али она држава која иде ка општем добру је она која се данас може назвати социјалном. У оно време, констатује се ваљано у раду, она се могла достићи оним путем којим иде блажени живот човеков. То време и та филозофија бавили су се директно блаженим животом, што ће се након Платона и његовог система појавити и код стоика. Дакле, тај блажени живот који ће се потом појавити и у теолошкој мисли довешће до онога што данас називамо социјалном државом. Но ипак, данас је више него јасно да је и Платон схватао као природно стање ропство, што компромитује на самом почетку социјалну државу у његовом учењу. Даље се као закључак намеће да Платонови покушаји заснивања једне идеалне, дакле, етичке државе нису само ствар кабинетског промишљања стварности. Потоња времена, још један је од закључака рада, су се разликовала од Платонове идеалне етичке државе која је искључивала одређене категорије грађана, те то значи да код њега закони ипак немају општи карактер јер се другачије односе према робовима и странцима, што се може приметити из навода „Закона“. Ово је супротстављено његовој идеји да се негира

самовоља и ограничава слобода свих мудрим законима, но слобода робова је код њега апсолутно ограничена. Сам Платон је до закона дошао због прихватања слобог људског карактера и његовог односа до моћи, која заводи и којој је тешко побећи. Тако је и он ишао од владавине људи до владавине закона, мада је и сам знао да се налази у зачараном кругу, што ће и касније остати као отворен проблем. Платон је преузео захтеван и тежак задатак, ваљано се закључује у раду, да створи оно што се данас назива државом благостања. Таква се држава може створити, а то је он у свом систему и јасно увидео, једино социјалном бригом и етичким карактером.

Мастер рад *„Платонова етичко-социјално-правна држава“* одликује се добром изборном темом испитивања, и током формулисање предмета, значаја, циља и хипотеза мастер рада, у раду су коришћени филозофски, аксиолошки и правни методи.

Аутор је у свом раду објаснио и системски образложио Платоново схватање етичко-социјално-правне државе. Анализирајући Платонов живот, што се показало као неодвојиво од његове филозофије, и само његово схватање државе аутор је ваљано долазио у раду до закључака о могућности постојања једне државе засноване на моралу и социјалним принципима. Наравно, а аутор је то и приметио, свака држава има и своја негативна „скретања“ у развоју, те се то може означити као изопачење моралних и социјалних принципа. Аутор је у свом раду и објаснио да етичко-социјално-правна држава неће наићи да опште прихватање на „терену“ стварног живота јер је немогуће свима „угодити“. Иако постоје теоријска слагања око основних принципа живљења државе у практичној сфери долази до тихог али и отвореног заобилажења моралних и социјалних принципа, на шта је већ Платон указао и показао својим филозофско-правним путовањима.

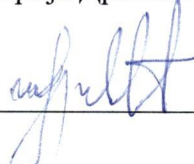
На основу овог Извештаја, Комисија у наведеном саставу, сматра да је мастер рад *„Аристотелово филозофско-правно поимање етике“ кандидата Ђорђевић Милоша (М 029/24-О)*, подобан за јаву одбрану јер је задовољио методолошке, теоријске и емпиријске. У раду, аутор је обрадио постојећу, репрезентативну литературу, извршио њену интерпретацију, креативно структурисао рад по одређеним насловима. Мастер рад је резултат научног, критичког, систематизованог и самосталног сагледавања значајних аспеката и приступа дефинисања појма слободе као вредности, те пута који се прелази од такве вредности до тоталитаризма.

У Нишу, 17.10.2025. године

Проф. др Славиша Ковачевић, председник Комисије

Доц. др Марија Драгићевић Ђорђевић, члан Комисије

Проф. др Марко Трајковић, ментор и члан Комисије

